

COMPARTIMENTUL DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PRIMAR,
BARCAU EDUARD

**CAMPANIE DE INFORMARE ȘI CONȘTIENTIZARE PRIVIND PREVENIREA ȘI
COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN FAMILIE**

1. Termeni și Definiții:

Ce este violența în familie?

„**Violență în familie**” este orice act vătmător, fizic sau emoțional care are loc între membrii unei familii. Aceasta poate include un singur episod sau mai multe acte de violență, formând un model de comportament abuziv prin exercitarea controlului. Violența în familie este un comportament intenționat. Scopul violenței în familie este stabilirea și exercitarea puterii și controlului asupra altei persoane.

Violența este folosită pentru a intimida, umili sau înfricoșa victima. Bărbații deseori folosesc violența împotriva partenerelor lor intime, inclusiv asupra actualelor sau fostelor soții. Violența apare atunci când o persoană obține și menține puterea și controlul asupra unei alte persoane, în cadrul unei relații intime. Este un model de comportament, în care partenerul intim aplică violența fizică, constrângerea, amenințările, intimidarea, izolarea și abuzul emoțional, sexual și economic pentru a controla sau schimba comportamentul celuilalt partener. Abuzatorul ar putea fi soțul sau fostul soț, concubinul sau partenerul cu care ai o relație, chiar și dacă nu locuiți împreună.

Violența poate avea mai multe forme:

VIOLENȚA FIZICĂ: îmbrânciri, palmuiri, loviri cu/de obiecte, lovituri cu picioarele sau cu pumnul, tragere de păr, izbirea victimei de pereți sau de mobilă, sugrumare, etc.

VIOLENȚA PSIHOLAGICĂ: umiliri și înjurături, batjocorire, criticarea opiniilor sau sentimentelor, amenințări cu bătaia, amenințare că o să ia copiii, folosirea copiilor pentru a trezi sentimente de vină, neglijare, amenințare, distrugere demonstrativă a obiectelor, manipulări psihologice sau izolarea forțată de prieteni, familie, copii, școală și/sau serviciu, etc. *Abuzul emoțional este grav. Rănile emoționale ar putea să se vindece foarte greu.*

VIOLENȚA SEXUALĂ: constrângere la relații sexuale sau atingeri nedorite, contactul sexual continuat după cererea de a-l opri, sau forțarea cuiva să se supună la o relație sexuală neprotejată sau umilitoare.

VIOLENȚA ECONOMICĂ: interzicerea de a avea sau păstra un serviciu, limitarea accesului la veniturile și bunurile familiei, de a avea bani proprii, lipsire de mijloace de existență precum hrană, medicamente, angajării la un post de muncă, etc.

VIOLENȚA SPIRITUALĂ: limitarea sau interzicerea practicării unui cult religios sau unui mod de viață.

Cinci caracteristici principale ale violenței în familie:

- ✚ Violența în familie este un comportament învățat;
- ✚ Violența în familie este un comportament repetitiv și cuprinde diferite tipuri de abuz care pot trece dintr-unul în altul sau în combinație;
- ✚ Făptuitorul este cauza violenței domestice și nu consumul de alcool, victima sau relațiile dintre ei;
- ✚ Pericolul pentru victimă și copii crește pe timpul separării dintre parteneri;
- ✚ Comportamentul victimei depinde de modurile de supraviețuire la care a aderat.

Cine poate fi supus violenței?

- Violența se poate întâmpla oricui. Violența în familie nu depinde de condiția socială, de educație, de rasă, religie sau orientare sexuală. Pot fi afectate femeile: tinere sau în etate, căsătorite sau într-o relație, cu copii sau fără copii, bogate sau sărace, care au un loc de muncă sau sunt casnice.
- Majoritatea abuzatorilor sunt bărbații. Ei pot să dea impresia de persoane delicate, să fie răutăcioși, gălăgioși sau tăcuți și pot fi robuști sau scunzi. Există probe care sugerează că băieții care cresc în cămine unde are loc violența în familie, deseori devin abuzatori la maturitate, totuși sunt mulți bărbați violenți care nu au crescut în familii violente, iar mulți băieți din familii violente nu devin abuzatori la maturitate. Agresorul poate fi soțul, fostul soț, partenerul sau fostul partener.
- Statutul economic sau profesional nu este un factor care determină pe cineva să aplice violența în familie sau să devină victimă a violenței în familie – abuzatorii și victimele pot fi muncitori sau profesori universitari, judecători sau portari, medici sau infirmieri, învățători, șoferi de camioane, constructori sau funcționari de magazin.

Aspecte ale violenței domestice

Violența domestică, comparativ cu alte tipuri de violență, are aspectele ei specifice, incriminate prin lege. Acestea sunt :

1. *Accesul permanent al agresorului la victimă.* În spațiul privat al căminului nu există locuri sigure, de "adăpostire" și tocmai de aceea agresorul are control total asupra victimei sau victimelor. Se evidențiază aici un aspect de terorizare și de neputință a victimelor.

2. *Desfășurarea previzibilă a evenimentelor de violență, în forma ciclică, cu episoade multiple, inevitabile și tot mai frecvente și severe în timp.*

3. *Angrenarea întregului sistem al familiei.* Toți membrii familiei violente devin victime – directe și indirecte – ale agresorului.

a). În cazul violenței domestice apar modificări de structură a personalității tuturor celor implicați. Victima își va pierde încet stima de sine și va dezvolta indezirabile mecanisme defensive prin care va încerca să facă față situației. Riscul de a ceda într-un anumit moment crește pe măsură ce situația se cronicizează. El poate ajunge un șomer cronic, un alcoolic păstrând relații cu mediul social din afara familiei doar în grupuri selectate din mediile marginale, cu tulburări de integritate socială.

b). Relațiile emoționale dintre cei doi poli ai conflictului sunt un alt specific al violenței domestice. Poate că cea mai devianta manifestare emoțională în relația agresor-victimă e sindromul Stockholm. Sindromul, descris în situații de teroare în care victimele ajung să se simtă legate emoțional de agresor, să fie de partea acestuia în cazul când s-ar lua măsuri din afară împotriva lui, e o manifestare patologică a atașamentului.

Regulile după care se instaurează această trăire sunt: amenințarea vieții și intercalarea unor momente de slăbire a amenințării sau chiar de îngăduință și înțelegere, în cursul amenințării. De asemenea, ținând seama de anormalul acestor trăiri explicațiile amuzante ce se fac adeseori în rândul "gardienilor absenți,,: "stă pentru că îi place, dacă nu i-ar plăcea ar pleca" sau "nu mă amestec, pentru că dacă o fac, ea va fi cea care mă va blama că am intervenit și îl va apăra pe agresor" sunt inacceptabile.

4. *Caracterul secret, privat, care face ca victima să aibă un acces mai mic la surse de sprijin, apare invariabil în cazul violenței în familie.* Dacă la început, victimele surprinse de agresor ar avea intenția de a căuta ajutor, de a spune celor apropiați, în timp, ele nu o mai pot face, deoarece se supun unui ordin mai mult sau mai puțin explicit al agresorului, acela de a-și îndepărta familia și prietenii, cei la care ar putea să recurgă în momentele dificile.

5. *Ne-intervenționismul.* Reprezintă tendința celorlalți de a trece sub tăcere astfel de manifestări .

6. *Aspectele de tortură ale femeii victimă* sunt cvasiprezente în violența domestică.

7. *Violența domestică are un registru larg de manifestări: psihice, fizice, sexuale și sociale.*

Femei care își pierd încrederea și bucuria vieții, copii care cresc învățând violența ca pe o metodă de schimb în relațiile cu ceilalți sunt dramaticele dovezi ale modificărilor profunde ce apar în cazul victimelor violenței domestice.

8. *Caracterul ciclic al violenței în familie.* Violența în familie are un caracter ciclic, care nu se oprește de la sine. După „explozii de violență” vine o perioadă de împăcare, momente în care agresorul promite că „nu se va mai întâmpla”, după care vine o altă „furtună”. Cu timpul, actele

de violență devin tot mai frecvente și mai grave, iar perioadele blânde devin tot mai scurte sau dispar cu totul și ciclul de violență continuă.

Abuzul și violența asupra copiilor:

În fiecare zi auzim despre copii bătuți, abuzați sau chiar uciși. Există însă multe cazuri despre care nu se știe nimic.

Violența asupra copiilor este mai des întâlnită decât se crede. Multe acte de violență au loc în spatele ușilor închise și rămân necunoscute. Unele nici nu sunt considerate acte de violență și sunt tolerate. Fenomenul violenței, deși foarte răspândit, este de multe ori invizibil.

Abuzul se referă la orice formă de violență intenționată împotriva copilului sau orice tratament dăunător care nu implică întotdeauna violență. Abuzul asupra copilului presupune existența unor relații prin care abuzatorul deține controlul sau poate influența/manipula acțiunile copilului punând în pericol, în mod voit și conștient, integritatea, dezvoltarea, sănătatea sau viața copilului.

Există diverse tipuri de abuz asupra copilului:

Fizic – orice formă de pedeapsă corporală, imobilizare fizică, reducerea alimentației, neglijarea igienei, neglijare medicală, etc.)

Emoțional – abuzul verbal prin adresarea unor injurii sau cuvinte umilitoare, tonalitatea comunicării, izolarea, interzicerea contactului cu persoanele față de care copilul a dezvoltat afectivitate (frați, surori, bunici, verișori, etc.), lipsa afectivității din partea părinților, interzicerea participării copilului la manifestări educaționale menite să îl ajute în dezvoltarea intelectuală și morală.

Sexual – act sexual cu copii, implicarea acestora în producția, răspândirea, distribuirea materialelor pornografice; expunerea organelor sexuale ale copiilor în scopuri sexuale; prezentarea unor materiale pornografice copiilor; realizare unor acte sexuale în prezența copiilor și așa mai departe.

Exploatarea prin muncă – orice practică prin care copilul este dat de unul sau de ambii părinți ori de reprezentantul lui legal în schimbul unei recompense (financiară sau materială) sau plata unor datorii, cu scopul exploatării copilului prin muncă care să îi compromită educația ori să îi dăuneze sănătății sau dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.

Toți copiii au dreptul la protecție împotriva violenței. Violența pune în pericol dezvoltarea copilului pe toate planurile punând frâne societății. Un nivel mai ridicat de vulnerabilitate se regăsește adesea în rândul copiilor cu dizabilități, din instituții, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, în rândul mamelor minore, a adolescenților, a copiilor de alte etnii sau care aparțin de alte culte religioase.

Care sunt serviciile și instituțiile la care poate apela o persoană care este victima agresiunilor în familie:

➤ **Politia:**

- Dacă victima este lovită sau simte că va fi lovită poate apela la 112;
- Trebuie să transmită operatorului de la 112 clar că este atacată de cineva din familie;
- Atunci când ajunge la domiciliu trebuie să permită intrarea agentului sau agenților de poliție în domiciliu;
- Trebuie să stea de vorbă cu agentul sau agenții de poliție;
- Atenție : agresorul nu va fi dus la secția de poliție dacă victima nu este în stare foarte gravă!
- Victima poate solicita să fie dusă la un serviciu de tip centru de primire de urgență;
- Dacă agresorul o lovește din nou după plecarea agenților din domiciliu, victima trebuie să sune din nou la 112;
- După intervenția poliției sau chiar fără intervenția poliției victima se poate hotărî să depună plângere penală împotriva agresorului. Pentru aceasta trebuie să meargă la secția de poliție de care aparține cu domiciliul din cartea de identitate. Pentru a depune plângere victima trebuie să aibă cel puțin un certificat medico-legal care să ateste că a fost lovită de agresor. Dacă depune plângere după ce poliția a făcut constatare că a avut loc violența în familie va fi mai ușor de dovedit agresiunea;
- Agenții de poliție au obligația conform legii de a oferi victimelor informația corectă și completă cu privire la drepturile lor. Victima trebuie să înțeleagă informația care i se dă.

➤ **Sistemul de sănătate**

- Imediat după agresiunea suferită de victima, trebuie să se prezinte la o unitate de primiri urgențe. Uneori victimele au impresia că nu au decât o contuzie sau o rană superficială, dar ele pot avea afecțiuni interne pentru care este nevoie de un consult medical. În plus acest consult de urgență este gratuit. Dacă victima merge mai întâi la unitatea de medicină legală și de acolo este îndrumată la spital, consultația la spital nu este gratuită.
- Scrisoarea medicală pe care victima o poate primi de la spital este de ajutor la obținerea certificatului medico-legal.

➤ **Servicii sociale de suport pentru victimele violenței în familie**

- Victima poate să se adreseze pentru consiliere și suport, pentru consiliere psihologică și pentru informații la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița, prin care se acordă servicii victimelor violenței în familie;

- Victima poate solicita ajutor de la un psiholog care are cabinet individual de unde va fi pusă în legătură cu alte servicii de suport;
- Victima poate apela la un cabinet individual de avocatură pentru îndrumare. Avocații pot lua cel mai adesea două direcții de acțiune: cererea unui ordin de protecție și acțiune de divorț;
- Victima se poate adresa direct instanțelor de judecată cu cererea de emitere a unui ordin de protecție și acțiune de divorț.

Cadrul legislativ

- Codul Penal - noul Cod Penal, care a intrat în vigoare în 2014; prevede la Art.199 că "Dacă faptele prevăzute în art.188, art.193 - 195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime" (aceste infracțiuni se referă la Art.188 Omorul, Art.189 Omorul calificat, Art.193 lovirile sau alte violențe, Art.194 vătămarea corporală și Art.195 lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte). Un alt articol de lege important este Art.197 Relele tratamente aplicate minorului.
- Legea nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, modificată și republicată, prin care victima poate să ceară un ordin de protecție.
- Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, reactualizată și publicată, în ceea ce privește abuzul asupra copilului.